

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Чому про культуру забули в Ukraine Facility або Тест на демократію та готовність вступу в ЄС. – Ярослав Петраков](#)

[Культурні діячі закликають Кабмін внести розвиток культури в програму підтримки від ЄС. – Дарія Подвишенна](#)

[Центр Курбаса заявив, що Мінкульт планує негайну зміну керівника і радикальні та «красиві» реформи. У Мінкульті це заперечують. – Лена Чиченіна](#)

[Вихідні у стилі «Хелловін»: балет «Вій», майстер-клас «музейні монстрики» та музика при свічках. – Любов Базів](#)

Митці на фронті

[Слово у війні: знайомимо з письменниками, які воюють](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Велика війна, демократія, авторитаризм Зеленського: як російський агітпроп маніпулює темою виборів в Україні. – Леся Бідочко, Олександр С'єдін](#)

[«В Європу повернувся терор». Як російська пропаганда маніпулює темою мігрантів через бойові дії в Ізраїлі. – Єгор Браїлян, Олексій Півторак](#)

Медіа

[КМІС: Українським ЗМІ довіряють 49% респондентів, не довіряють – 43%. – Марина Баранівська](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Києві демонтували пам'ятник радянському воєначальнику Михайлові Кирпоносу. – Віра Перун](#)

[На території гімназії в Києві демонтували погруддя Пушкіну. – Віра Перун](#)

Мовні питання

[Дискусії про двомовність залишилися в минулому – Карандєєв](#)

[Тарас Кремінь, Уповноважений із захисту державної мови: «Поки ми не почнемо перекладати за кошти бюджету наших авторів іншими мовами, у нас не буде нобелівського лауреата з літератури». – Любов Базів](#)

Благодійність. Меценатство

Воїни, які втратили кінцівки, намалювали картини на аукціон, щоб купити квадрокоптер для побратимів. – Галина Терещук

Музика

Заявку на премію імені Лятошинського можна подати до 1 грудня

Максим Коломієць: «Метрополітен була потрібна українська опера, співзвучна часу і ситуації». – Олеся Найдюк

Візуальні мистецтва

У Стокгольмі відкрилася виставка шведських та українських митців

Кіномистецтво. Кінопрокат

російський слід в українських серіалах. (Що не так із компаніями, які отримали державне фінансування). – К.С.

Родина як поле бою, онлайн-порятунок і український клезмер. Парадокси режисерських пошуків на «Молодості». – Дмитро Десятерик

Марина Врода, режисерка фільму «Степне»: Ми всі шукаємо свій власний скарб, але часто не знаємо, який він. – Марта Балага

Українсько-французька історична драма «Штл» про єврейську громаду Сокаля вийшла у прокат. – Катерина Сліпченко

У Києві пройшов допрем'єрний показ українського серіалу «Перші дні». – Ропасєва Жанна

У прокат виходить повнометражний дебют Соломії Томащук «Між нами». Розповідаємо, що відомо про режисерку. – Дарія Подвишенна

Родина – цінніше за все: завершилися зйомки сімейної комедії під робочою назвою «Крашанка»

Режисер Олександр Кирієнко: «Ми плакали за кадром, коли слухали історії свідків трагедії в Краматорську». – Віталій Баранник

Просвітництво

Професорки Києво-Могилянської академії створили інноваційну освітню платформу про українську культуру. – Валерія Буняк

Література. Книговидання

Оприлюднено короткий список премії Львова – міста літератури ЮНЕСКО. – К.С.

У Києві презентували виставку «російсько-українська війна в друкованих виданнях України». – «Укрінформ»

Музейна справа

[У Нью-Йорку проходить виставка робіт Марії Примаченко](#)

[Музей книги і друкарства оцифрував 1000 одиниць графіки зі своїх фондів](#)

[Українська музейна дипломатія: між потребою вижити і вимогою бути цікавим світу. – Ольга Гончар](#)

[Кожен сам за себе: підхід до управління культурою на прикладі Чернігівського історичного музею. – Сергій Лаєвський](#)

Охорона культурної спадщини

[Суд визнав, що УПЦ МП незаконно користується майном Єлецького монастиря. – Ігор Тележніков](#)

[Понад 2 тисячі археологічних пам'яток виявили біля Хортиці після руйнування Каховської ГЕС](#)

[Мурал на вулиці Січових Стрільців зафарбують коштом художниці. – Поліна Горлач](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Читання змалку: чому важливо, щоб Парламент підтримав законопроект про сертифікати на книжки. – Віктор Круглов](#)

Релігія

[Львівська обласна рада вимагає остаточну і цілковиту заборону УПЦ МП](#)

[В Україні внаслідок війни зруйновані понад 500 храмів – експерти](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[СКУ вручив нагороди за вагомий внесок у розбудову діаспори та України](#)

***

[Попри війну в Україні, ЄС організовує кінофестиваль у росії](#)

Загальні питання

Чому про культуру забули в Ukraine Facility або Тест на демократію та готовність вступу в ЄС. – Ярослав Петраков

«На 16-й місяць повномасштабної війни, усвідомлюючи її довгостроковий характер та намагаючись таки поступово приєднувати Україну до своїх бюрократичних процесів планування, Європейська Комісія анонсувала новий, комплексний інструмент підтримки – так званий Український Фонд. Дизайн процесу його підготовки зробили максимально інклюзивним – Україна має самостійно визначитися з пріоритетами та реформами, сформулювати рамку підзвітності та очікувані результати – в обмін на 50 млрд євро з 2024 по 2027 рік у вигляді грантів та позик. Більша частина з цієї суми – підтримка бюджету на 39 млрд. євро, з яких 19 млрд очікуються вже у 2024 році. Натомість Уряд України має викласти чіткий і реалістичний план їхнього використання (зі щоквартальним звітуванням). Для цього відповідальне за це Мінекономіки вже з липня проводить титанічну роботу зі змістовного наповнення пропозиції від української сторони. Десятки зустрічей, сотні стейкхолдерів, красива презентація про те, що має потрапити до УФ, та змучені безперервними запитами презентатори (переважно О. Соболєв – заступник міністра економіки України). Зустріч з громадянським суспільством відбулася за ініціативи Фонду „Відродження” 12 жовтня. З представниками культури та креативних індустрій – 19 жовтня. Ці зустрічі не надали відповіді на головне питання – яким є загальне бачення боротьби та відновлення України на найближчі роки (попри підготовлений, але заморожений „План відновлення”). А ще засвідчили високий рівень дискреції при виборі пріоритетів, бо доказова база, на відміну від презентації, і досі залишається неопублічною. Справжнім шоком для представників культури та креативних індустрій 19 жовтня стала зустріч, на якій вони почули, що культура „десь буде... ми не знаємо де, але точно не тут”. Тобто країна, яка претендує на членство в ЄС, у ключовому спільному документі про повсякденне майбутнє каже – для нас культура поки не пріоритет. Країна, яка в 2022 році продемонструвала диво як на полі битви, так і в підготовці опитувальника щодо перспектив членства, в 2023 році, дивлячись у майбутнє, згадує про людський капітал, між іншим, як реабілітацію, соціальних захист, зайнятість, міграцію, демографію... та дитяче харчування в школах. Ну і про доступність житла для населення. Все. При цьому пріоритетами ЄС на 2019–24 роки є: зелений перехід, цифровий перехід, справедлива економіка, що працює для і на людей, лідерство ЄС у світі, промоція європейського стилю життя, а також захист та посилення демократії. Чому Уряд України не бачить культури в якості життя очевидно – країна в режимі виживання, все для перемоги, структурні виклики за масштабом перевищують ті, що були в 1991 році. Чому культуру не бачать у людському капіталі теж очевидно – стара модель державного управління, зосереджена на функціях, а не на людях, управлінні фізично та морально застарілими мережами закладів, виснаженими людьми в бюджетному секторі, ресурсне сприйняття „робочої сили”, глибинний конфлікт фундаментальних цінностей, на яких будуються інститути (і наростаючий запит на переосмислення суспільного дого-

вору). Це все зрозуміло. Але такими діями Україна демонструє ЄС ціннісний розрив, що ставить під сумнів саму перспективу інтеграції...». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/10/26/257224/>

Культурні діячі закликають Кабмін внести розвиток культури в програму підтримки від ЄС. — Дарія Подвишенна

17 жовтня Європарламент виділив 50 мільярдів євро на підтримку розвитку та модернізації України у 2024–2027 роках. Ці кошти має отримати Український Фонд (УФ) і перерозподілити за пріоритетними напрямками. Втім, на фінансування культури в проєкті коштів не передбачили. Упродовж липня–жовтня Кабмін мав зібрати пропозиції від міністерств щодо розподілу коштів. Відтак, 19 жовтня Міністерство економіки ініціювало зустріч з фахівцями з Міністерства культури та інформаційної політики України, секторів культури та креативних індустрій, громадянського суспільства, щоб допрацювати проєкт УФ. За результатами таких зустрічей проєкт мають передати до Європарламенту, щоб отримати зворотний зв'язок. На зустрічі представники Мінкульту наголосили, що їхні пропозиції внести культуру до проєкту УФ були проігноровані. Причину відмови пояснили так: запропонований документ не є всеохопною Програмою підтримки України, і культуру можуть підтримати через інші інструменти підтримки (програму МВФ, програми підтримки інших партнерів з розвитку); обраний перелік секторів був узгоджений зі стороною ЄС та не може бути уточненим, оскільки культурні індустрії не відповідають критеріям перспективних секторів для інвестування; УФ буде використовуватися для бюджетної підтримки сектору безпеки та оборони, а пропозиції приймаються виключно щодо інвестиційно привабливих секторів та фінансових інструментів підтримки економічного зростання, співпраці різних інститутів фінансування та залучення капіталу; метою засідання було зібрати пропозиції для розробки секторальної стратегії розвитку культури та креативних індустрій на найближчі 10 років. Представники культури вважають, що це засідання не можна вважати консультаціями з представниками культурного сектору. А пропозиції до проєкту були відхилені без пояснень, що ставить під сумнів легітимність процесу. Відтак, у листі культурні діячі пропонують включити до проєкту такі пріоритетні напрями: підтримка культурної спадщини під час війни; збереження культурного розмаїття, доступу до культури на рівні громад (створення центрів культурних послуг, оптимізація та трансформація базової мережі закладів культури, підвищення спроможності працівників та управлінців сфери культури); забезпечення культурних прав і свободи слова та самовираження через доступ до сучасного україномовного культурного продукту; сприяння подальшому розвитку існуючих культурних інституцій: Українського культурного фонду, Українського інституту книги та Українського інституту; розширення підтримки креативних індустрій, у тому числі розвиток креативних хабів; поширення існуючих інструментів підтримки на креативні індустрії; підтримка інвестиційних фондів, призначених для креативних індустрій; підтримка пілотного державно-приватного партнерства в культурі та креативних індустріях; реформа системи управління та охорони культурної спадщини; реформа системи закладів куль-

тури національного та місцевого рівня; реформа фінансування системи забезпечення населення культурними послугами; розвиток можливостей інституційної трансформації культури та креативних індустрій; посилення інституційної спроможності креативних індустрій через Національний офіс розвитку креативних індустрій та створення відповідної інфраструктури підтримки. Станом на 26 жовтня, 14:00, лист підписали 70 культурних діячів. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/culturni-diyachi-kabmin-prohrama-finansuvannia/>

Центр Курбаса заявив, що Мінкульт планує негайну зміну керівника і радикальні та «красиві» реформи. У Мінкульті це заперечують. – Лена Чиченіна

«Напередодні в соцмережах київського Центру Курбаса з'явився досить нетиповий допис, який викликав глибоке занепокоєння в частини культурної спільноти: „18 жовтня головного бухгалтера Національного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса дзвінком по телефону викликали для зустрічі з т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандеєвим наступного дня. Після привітання т.в.о. міністра повідомив, що він налаштований радикально і вимагає, аби головний бухгалтер підготувала колектив Центру до зміни керівника вже наприкінці місяця. У якості пояснення він запевнив, що все буде «красиво». Колектив Центру дещо здивований адміністративною культурою т.в.о. міністра культури і вимагає публічних пояснень щодо зазначеної краси». Взагалі, ситуація викликає купу флешбеків. Бо впродовж останніх років у культурних інституціях відбувається якийсь треш із конкурсами та призначенням керівників... Тому, ясна річ, це повідомлення від Центру Курбаса привернуло увагу. Я поспілкувалася з головною бухгалтеркою Н. Бовтун і майже одразу з'ясувала, що вона не просто головна бухгалтерка. У цій ситуації важливіше те, що вона – голова ради трудового колективу. Бовтун справді підтвердила, що Карандеєв запросив її на розмову і повідомив, що планує в Центрі радикальні зміни. І починатися вони мають зі зміни керівника в найкоротші терміни – до кінця місяця. Нагадаю, що під час воєнного стану Мінкульт може призначати їх без конкурсу. Саме так нещодавно призначили М. Голенка у Львівський театр Заньковецької. Там були страшні перипетії з колишнім художнім керівником А. Мацяком, адже частина колективу критикувала його роботу, а він відповідав їм звільненнями. Щодо Центру Курбаса, то там скандалів з теперішньою очільницею Н. Корнієнко не було і, за словами Бовтун, колектив її підтримує. Щоправда, вона вже давно працює у статусі виконувачки обов'язків. Але повернімося до ідей Карандеєва. Бовтун стверджує, що т.в.о. міністра пообіцяв, що в Центрі незабаром „усе буде по-новому”, тому колектив дещо напружився. Перестороги наступні. Працівники побоюються, що їм призначать керівника директивно і без усіляких обговорень, хоча в них є і свої кандидатури, наприклад режисер С. Маслобойщиков, у якого купа нагород і наукове звання. Останнє є важливим для керівника саме цієї інституції, адже Центр Курбаса – це перш за все місце для досліджень, читань і театральних експериментів, які згодом можуть перейти в театри. Вистави в Центрі відбуваються регулярно, але на невелику аудиторію – у залі всього 60 місць. Також там організовують й інші захо-

ди... До того ж Бовтун сказала, що для призначення керівника поза конкурсом потрібно змінювати статут Центру. І взагалі, нині – кінець року і якщо саме зараз прийде нова людина, то опиниться в бюрократичному пеклі, а бюджет не дозволяє провести необхідні процедури, приміром отримання права підпису. Тому і не зрозуміло, до чого такий поспіх і якого саме результату хоче досягти Мінкульт. Т.в.о. міністра заявив, що не було такого: „Я страшенно не люблю, коли чутки виходять у публічний простір як доконані факти”. Каже, що запрошував Бовтун не ставити перед фактом, а порадитися. Умов про призначення керівника до кінця місяця не ставив і обговорення кандидатур планує. І навів приклад призначення Голенка: „Я поїхав у Львів, подивився, як він працює, поспілкувався з колективом. Ми знаємо історію цього театру, і вона дискусійна, скажем так делікатно. Мені було важливо, щоб його сприйняв колектив”. Між тим, з Центром Курбаса він такого ґрунтовного знайомства не проводив. Каже, що був там усього двічі та з колективом поки не спілкувався. Але планує, бо „не може у творчому колективі працювати керівник, який не сприймається колективом”. Дедлайнів для призначення собі не ставить. Тобто, або хтось когось не зрозумів, або хтось щось недоговорює. Як то кажуть, „усієї правди ми не знаємо”. Та лишилося ще питання змін у Центрі, і Карандєєв підтвердив, що такі їх планує. Але не радикальні. Щоправда я, як і Бовтун, з нашої розмови не до кінця зрозуміла, у чому саме вони мають бути... Також скажу, що будь-які перипетії з Центром, хочеш чи ні, але одразу пов’язують із його розміщенням – це центр Києва, вулиця Володимирська, через дорогу – Софійський собор...». Докладніше:

<https://detector.media/medialife/article/218583/2023-10-26-tsentr-kurbasa-zayavyv-shcho-minkult-planuie-negaynu-zminu-kerivnyka-i-radykalni-ta-krasyvi-reformy-u-minkulti-tse-zaperechuyut/>

Вихідні у стилі «Хелловін»: балет «Вій», майстер-клас «музейні монстрики» та музика при свічках. – Любов Базів

Добірка подій для культурного дозвілля у вихідні у Києві. Це концерти, театральні вистави, екскурсії, музейні виставки тощо. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3779181-vihidni-u-stili-hellovin-balet-vij-majsterklas-muzejni-monstriki-ta-muzika-pri-svickah.html>

Митці на фронті

Слово у війні: знайомимо з письменниками, які воюють

У цьогорічному Форумі Via Carpatia взяли участь військові-письменники: дискусія «Слово у війні» стала однією з найважливіших подій. Матеріал знайомить із письменниками та їхніми основними творами. Це: А. Лотоцький, В. Янкевич, В. Скоростецький, С. Дзюба, І. Тітко, О. Лисак, О. Лотоцька, О. Мокренчук (Ластівка), О. Бородай, А. Гуменюк (Кельт), А. Кириченко, В. Піддубний, В. Якушев, В. Паламарчук, В. Коротя. Докладніше:

<https://espreso.tv/slovo-u-viyni-znayomimo-z-pismennikami-yaki-voyuyut>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Велика війна, демократія, авторитаризм Зеленського: як російський агіт-проп маніпулює темою виборів в Україні. – Леся Бідочко, Олександр С'єдін
російські пропагандисти намагаються підважити українську владу за допомогою дискусій про демократичні процедури, досвіду яких ніколи не мали. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33314/2023-10-26-velyka-viyna-demokratiya-avtorytyzm-zelenskogo-yak-rosiyskyy-agitprop-manipulyuie-temoyu-vyboriv-v-ukraini/>

«В Європу повернувся терор». Як російська пропаганда маніпулює темою мігрантів через бойові дії в Ізраїлі. – Єгор Брайлян, Олексій Півторак

Після пропалестинських мітингів і терактів у Брюсселі пропагандисти намагаються підсилити страхи європейців щодо нелегальних мігрантів, спроможності держав-членів ЄС гарантувати безпеку своїм громадянам. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33322/2023-10-27-v-ievropu-povernuvsia-teror-yak-rosiyska-propaganda-manipulyuie-temoyu-migrantiv-cherez-boyovi-dii-v-izraili/>

Медіа

КМІС: Українським ЗМІ довіряють 49% респондентів, не довіряють – 43%. – Марина Баранівська

Аналізуючи результати всеукраїнського опитування, яке Київський міжнародний інститут соціології (КМІС) провів на замовлення Консультативної місії Європейського союзу в Україні, що стосуються джерел інформації, якими найчастіше користуються українці, соціологи констатують «перехід від ситуації домінування телебачення і декількох каналів до переважання інтернет-джерел і значної фрагментації медіаландшафту». 44% зараз отримують інформацію з телеграм-каналів, 43% – з телебачення (переважно старші респонденти), 36% – з ютуб-каналів, 34% – з новинних інтернет-видань. Інші опитування КМІС показують, що серед телеграм-каналів немає однозначних лідерів, а респонденти називають сотні чи тисячі різних каналів. Водночас серед респондентів є запит на швидкий та лаконічний формат викладу інформації (з короткими текстами чи відео). За результатами опитування, загалом українським ЗМІ довіряють 49% респондентів, не довіряють – 43%. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218582/2023-10-26-kmis-ukrainskym-zmi-doviryayut-49-respondentiv-ne-doviryayut-43/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Києві демонтували пам'ятник радянському воєначальнику Михайлові Кирпоносу. – Віра Перун

Про це повідомив активіст О. Слабоспицький. За його словами, цей пам'ятник – один з 69 об'єктів, які мають бути остаточно усунені з публічного простору столиці відповідно до рішення Київради, яке та ухвалила цьогогоріч у липні. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/10/26/581355_kiievi_demontuvali_pamyatnik.html

На території гімназії в Києві демонтували погруддя Пушкіну. – Віра Перун

На території гімназії № 153 Києва демонтовано погруддя російського поета Олександра Пушкіна, повідомив активіст О. Слабоспицький. За його словами, торік гімназія «тишком сховала пам'ятник під фанеру, яку пофарбували під колір постаменту». До 2020 навчальний заклад був із російською мовою навчання. Тепер, як підкреслив активіст, гімназія невдовзі офіційно позбудеться й імені Пушкіна. Докладніше:

https://lb.ua/society/2023/10/26/581397_teritorii_gimnazii_kiievi.html

Мовні питання

Дискусії про двомовність залишилися в минулому – Карандеєв

Українська мова перемогла. На цьому наголосив т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Р. Карандеєв під час відкриття радіодиктанту національної єдності у Таврійському національному університеті ім. Вернадського в Києві. Він додав, що дискусії про місце української мови на світових комунікативних майданчиках теж минули. Також глава МКІП нагадав, що за підтримки першої леді України впроваджуються проекти з поширення української мови як однієї з актуальних мов культурного діалогу, зокрема, в музейних електронних гідах. Крім того, він акцентував, що великим досягненням є те, що українська мова «стає однією з мов діалогу і комунікації на міжнародних платформах, конференціях та інших комунікативних майданчиках», а також предметом інтересу іноземців «через героїзм Збройних сил України, через стійкість українського народу». Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3779237-diskusii-pro-dvomovnist-zalisilisa-v-minulomu-karandeev.html>

Тарас Кремінь, Уповноважений із захисту державної мови: «Поки ми не почнемо перекладати за кошти бюджету наших авторів іншими мовами, у нас не буде нобелівського лауреата з літератури». – Любов Базів

В інтерв'ю Кремінь розповідає про те, як Офіс Уповноваженого із захисту державної мови сприяє, щоб і у сфері обслуговування, і на телебаченні, і в транспорті, і під час комунікацій з владою громадянам України була гарантована українська мова. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3779106-taras-kremin-upovnovazeni-jiz-zahistu-derzavnoi-movi.html>

Благодійність. Меценатство

Воїни, які втратили кінцівки, намалювали картини на аукціон, щоб купити квадрокоптер для побратимів. – Галина Терещук

51 малюнок українських захисників експонується на виставці «Коли ми єдині» у Львівському музеї історії релігії. Це роботи тих бійців, які отримали поранення під час бойових дій, втратили кінцівки і пересуваються на протезах або ж у кріслі-візку. Всі роботи виставлено на благодійний аукціон, за зібрані

кошти придбають квадрокоптер «Мавік-3Т» для військовослужбовців. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/protezuвання-reabilitatsia-vijna-poranennia/32653846.html>

Музика

Заявку на премію імені Лятошинського можна подати до 1 грудня

Міністерство культури та інформаційної політики України повідомило, що триває конкурс від Державного агентства з питань мистецтв на здобуття премії імені Б. М. Лятошинського, що присуджується за видатні досягнення у сфері професійної композиторської творчості. Докладніше про умови участі:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3778813-zaavku-na-premiu-imeni-latosinskogo-mozna-podati-do-1-grudna.html>

Максим Коломієць: «Метрополітен була потрібна українська опера, співзвучна часу і ситуації». – Олеся Найдюк

Нещодавно Метрополітен-опера оголосила, що замовляє оперу про викрадених українських дітей українському композиторові М. Коломійцю й американському драматургові Джорджу Бранту. Без зайвого пафосу можна сказати, що такого кшталту співпраця відомого театру з нашим співвітчизником трапляється, мабуть, уперше в музичній історії України. Коломієць – композитор, гобоїст, співзасновник ансамблю сучасної музики Ensemble Nostri Temporis. Народився 1981 року в столиці. Закінчив Київську середню спеціалізовану музичну школу-інтернат імені Миколи Лисенка, Національну музичну академію України та Вищу школу музики й танцю в Кельні. Автор двох опер, оркестрової й ансамблевої музики для різного складу, творів для хору, інструментів соло, електронної музики й музики до театральних вистав. Нині живе та працює в Лейпцигу. В інтерв'ю він розповідає про передісторію цього сенсаційного замовлення, труднощі вибору теми, імовірну естетику майбутньої опери й виклики, які зумовлюють її написання. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/10/27/580388_maksim_kolomiiets_metropoliten.html

Візуальні мистецтва

У Стокгольмі відкрилася виставка шведських та українських митців

Український культурний центр у Стокгольмі разом із Асоціацією шведських художниць та Клубом художників Швеції презентували мистецьку виставку «Пейзажі душі» («Soulscapes») у венеціанському палаці Konsthälsklubben у Стокгольмі. Експозиція складається із понад 40 полотен. Автори – сім українських художниць та 18 митців зі Швеції. «Головна ідея виставки у тому, що культура та мистецтво – важлива частина свободи та самовираження, коли мистецька свобода є фундаментальним правом кожної вільної людини. Тому дуже важливо відстоювати ці принципи особливо зараз, коли в Україні війна, коли агресор хоче задушити як національну, так і культурну автентичність українців», – наголосила голова Клубу художників Швеції Матс Броман. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3779158-u-stokgolmi-vidkrilasa-vistavka-svedskih-ta-ukrainskih-mitciv.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

російський слід в українських серіалах. (Що не так із компаніями, які отримали державне фінансування). – К.С.

«Скандал із державним фінансуванням серіалів та фільмів у час війни й сам став багатосерійним мало не трилером. Попри пристрасті довкола серіалу „Інгулець” та фільму „Юрик” фінансування інших проєктів не було призупинено, держава продовжує укладати договори з компаніями-виробниками, про що свідчить інформація на сайті Prozorro. Загалом виділено понад 400 млн грн на виробництво 53 фільмів та серіалів. Конкурс було проведено непрозоро, інформації про нього майже немає. Переможців визначила конкурсна комісія з представників ДП „Мультимедійна платформа іномовлення України”, імена її членів не публікували. Нещодавно стало відомо, що подані проєкти, серед інших, розглядали ексміністр культури О. Ткаченко та продюсер, режисер та актор О. Кірющенко. Саме з іменем Ткаченка пов’язано чимало скандалів, зокрема і з фінансуванням серіалу „Інгулець”. Також саме він був ініціатором безпрецедентного рішення зі скасування результатів 11-го пітчінгу Держкіно у 2019 році, що можна вважати відправною точкою теперішньої кризи в українському кіновиробництві. Тоді Ткаченко був очільником профільного комітету ВР. Щодо Кірющенка, то актор серіалів „Свати” та „Слуга народу”, сценарист та режисер „Слуги народу”, режисер російського серіалу „Моя прекрасна няня”, народився у Харкові, ще студентом переїхав до Москви. Він є громадянином росії, 2015-го отримав в Україні посвідку на постійне проживання. Кірющенко претендував на посаду голови Держкіно України у тому ж 2019-му, проте відсутність українського громадянства йому перешкодила обійняти посаду. Натомість це не перешкодило йому увійти до наглядової ради Українського культурного фонду. Але повернімося до компаній-переможців. Журналісти Bihus.Info дослідили їхню діяльність. Виявилося, що чимало тих, хто має отримати фінансування, донедавна виробляли контент для росії або співпрацювали з росіянами. Проте ніхто особливої таємниці з того не робив. Відразу після оприлюднення результатів конкурсу про це написала відома кастинг-директорка А. Самойленко. Назвемо декого з них». Докладніше:

https://zaxid.net/roziyskiy_slid_vukrayinskihserialah_n1573335

Родина як поле бою, онлайн-порятунок і український клезмер. Парадокси режисерських пошуків на «Молодості». – Дмитро Десятерик

У Києві триває 52-й міжнародний кінофестиваль «Молодість». Докладніше про п’ятий його день:

<https://detector.media/kritika/article/218587/2023-10-26-rodyna-yak-pole-boyu-onlayn-poryatunok-i-ukrainsky-klezmer-paradoksy-rezhyserskykh-poshukiv-na-molodosti/>

Марина Врода, режисерка фільму «Степне»: Ми всі шукаємо свій власний скарб, але часто не знаємо, який він. – Марта Балага

Драма «Степне» М. Вроди була представлена 26 жовтня на 52-му Київському міжнародному кінофестивалі «Молодість» у міжнародному повнометражному конкурсі. Дебютний повнометражний фільм Вроди є копродукцією України, Німеччини, Польщі та Словаччини. Стрічка стала справжньою сенсацією на цьогорічних європейських кінофестивалях. У серпні на Міжнародному конкурсі 76-го кінофестивалі у Локарно картина отримала приз FIEPRESCI від Міжнародної федерації кінопреси, а сама режисерка – нагороду «Срібний леопард» за найкращу режисерську роботу. В інтерв'ю Врода розповідає про те, як створювався задум драми, про що фільм, яка історія дуже зачепила та про власну манеру фільмування. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/maryna-vroda-stepne/>

Українсько-французька історична драма «Шттл» про єврейську громаду Сокаля вийшла у прокат. – Катерина Сліпченко

В українських кінотеатрах розпочався прокат історичної драми «Шттл» режисера Аді Волтера. Стрічка спільного виробництва України та Франції розповідає історію єврейського поселення на Львівщині. Докладніше:

<https://zaxid.net/ukrayinsko-frantsuzka-istorichna-drama-shttl-pro-yevreysku-gromadu-sokalya-viyshla-u-prokat-n1573343>

У Києві пройшов допрем'єрний показ українського серіалу «Перші дні». – Ропасва Жанна

25 жовтня у кінотеатрі «Оскар» відбувся допрем'єрний показ серіалу «Перші дні». Автори сюжетів стрічки надихалися історіями містян, які залишалися у столиці в лютому–березні 2022 року. Це перший міжнародний проєкт такого масштабу, реалізований під час великої війни. Докладніше:

<https://bit.ua/2023/10/u-kyievi-projshov-doprem-yernyj-pokaz-ukrayinskogo-serialu-pershi-dni/>

У прокат виходить повнометражний дебют Соломії Томащук «Між нами». Розповідаємо, що відомо про режисерку. – Дарія Подвишенна

2 листопада у прокат вийде гостросюжетний трилер «Між нами» С. Томащук. Це повнометражний дебют режисерки, до цього вона працювала над короткометражними фільмами, які брали участь у міжнародних кінофестивалях, а також перемогли в національних конкурсах. Докладніше про неї, а також про зазначену стрічку:

<https://liroom.com.ua/news/who-is-solomiia-tomashchuk/>

Родина – цінніше за все: завершилися зйомки сімейної комедії під робочою назвою «Крашанка»

Наступного року на українських екранах з'явиться сімейна комедія «Крашанка» режисера Т. Дударя – про дивного діда, який будує ракету, щоб вдарити по Москві та завершити війну, і його родину, що зібралася під сімейним дахом разом на перший воєнний Великдень. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/ziomky-simeinoi-komedii-krashanka/>

Режисер Олександр Кириєнко: «Ми плакали за кадром, коли слухали історії свідків трагедії в Краматорську». – Віталій Баранник

Український режисер О. Кириєнко завершує роботу над документальним фільмом «Врятувати коника», який, зокрема, розказує про один із найжахливіших злочинів цієї війни – ракетний обстріл росіянами вокзалу в місті Краматорську, під час якого загинула 61 людина, зокрема семеро дітей. У центрі сюжету – історія іграшкового коника, якого було знайдено на привокзальній площі після ракетної атаки. Знімальна група вирішила з'ясувати, кому належав коник і чи зміг врятуватися його власник. Розслідуючи краматорський злочин, знімальна група відвідала кілька міст України, де зустрічалася з учасниками інших трагічних подій, ретельно фіксуючи їхні свідчення про те, що відбувалося у різних містах України з початку повномасштабного російського вторгнення. В інтерв'ю Кириєнко розповідає про те, як з'явилася ідея зняти цей фільм і що було найскладнішим у роботі над ним. Докладніше:

<https://detector.media/production/article/218559/2023-10-26-rezhyser-oleksandr-kyriienko-my-plakaly-za-kadrom-koly-slukhaly-istorii-svidkiv-tragedii-v-kramatorsku/>

Просвітництво

Професорки Києво-Могилянської академії створили інноваційну освітню платформу про українську культуру. – Валерія Буняк

В Україні розпочала роботу інноваційна освітня платформа «УКультура». Проєкт покликаний стати сучасною альтернативою підручникам для студентів та всіх охочих вивчати українську культуру в зручний спосіб. «УКультуру» заснувала професорка НаАУКМА Л. Довга, а незмінною консультанткою та науковою редакторкою проєкту стала професорка, історикиня Н. Яковенко. «„УКультура“ розповідає про українську культуру не через перелік дат, імен і фактів, а через історії про людей. Про що вони мріяли, яким був їхній побут, якими цінностями вони керувалися, що їх надихало. І головне, шукає відповідь на питання – як ці історії впливають на нас і визначають наше сьогодення», – розповідає Яковенко. Платформа пропонує безкоштовні відеолекції, інтерв'ю та бібліотеки. Лекції з історії української культури на порталі наразі є єдиним в Україні курсом у цифровому форматі, який відповідає загальній програмі та вимогам МОН. Українські й закордонні археологи, економісти, історики, культурологи, митці, критики та інші фахівці діляться знаннями й досвідом, перетворюючи інформацію у сенси. Наразі на платформі можна переглянути 16 лекцій та 17 інтерв'ю. Сайт «УКультура» щотижня оновлюється та презентує нові концептуальні розмови на різні теми. Проєкт створено на гроші приватної компанії Dovgiy Family Office. «УКультуру» також підтримали Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії, Український інститут, Фонд відродження та Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. Восени 2023 року усі лекції на платформі переклали та озвучили польською мовою. До запуску також готується англійська версія сайту. Портал враховує ас-

пект інклюзивності та містить матеріали у трьох форматах: відеолекції, тексти та озвучені матеріали. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/33319/2023-10-26-profesorky-kyievo-mogylyanskoi-akademii-stvoryly-innovatsiynu-osvitnyu-platformu-pro-ukrainsku-kulturu/>

Література. Книговидання

Оприлюднено короткий список премії Львова – міста літератури ЮНЕСКО. – К.С.

Оприлюднено короткий список премії Львова – міста літератури ЮНЕСКО 2023 року в основній та спеціальній номінаціях. Цьогоріч премію актуалізували до умов війни: окрім традиційного переможця, додатково обиратимуть найкращий твір, який буде рефлексією автора на тему війни. Ще одним нововведенням є те, що грошові винагороди цього року профінансує естонське місто Тарту. Переможець премії Львова – міста літератури ЮНЕСКО традиційно отримає 150 тис. грн. Окрім того, переможець нової номінації, пов'язаної з темою війни, отримає 100 тис. грн. Докладніше:

https://zaxid.net/oprilyudneno_korotkiy_spisok_premiyi_lvova_mista_literaturi_yunesko_n1573319

У Києві презентували виставку «російсько-українська війна в друкованих виданнях України». – «Укрінформ»

Книжкова палата презентувала виставку «російсько-українська війна в друкованих виданнях України», на якій представлено літературу, що охоплює період з 2014-го до 2023-го року. «Видавнича складова – це серйозний сегмент інформаційної політики країни. Тому у нас народилася ідея показати палітру видань, створених під час війни, які присвячено відстоюванню суверенітету нашої країни», – зазначив перший заступник директора з наукової роботи Книжкової палати А. Мураховський. Представлено майже 200 видань, зокрема, художні твори, документалістика, мемуаристика, епістолярії, публіцистика та періодичні видання, опубліковані протягом 2014–2023 років. Водночас значний сегмент експозиції становить військова періодика, включно з журналами «Наука і оборона», «Наука і техніка Повітряних Сил ЗСУ», «Повітряна міць України», «Цитаделя». Книжкову виставку доповнює експозиція «Міста-герої», яку розробив Центр досліджень воєнної історії ЗСУ. Там міститься інформація про Харків, Херсон, Чернігів, Миколаїв, Волноваху, Маріуполь, Охтирку, Гостомель, Бучу та Ірпінь, які взяли на себе удар перших атак ворога. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/218600/2023-10-26-u-kyievi-prezentuvaly-vystavku-rosiysko-ukrainska-viyna-v-drukovanykh-vydannyakh-ukrainy/>

Музейна справа

У Нью-Йорку проходить виставка робіт Марії Примаченко

У Нью-Йорку на Мангеттені в Українському музеї до квітня 2024 року проходить виставка художниці М. Примаченко. Представлено близько сотні ро-

біт – великі полотна, зразки вишивки, розписана кераміка, ранні акварельні малюнки. «Коли я побачив, як росія зруйнувала музей у Іванкові, де зберігалися картини Примаченко, то мені це з голови не йшло. Я вирішив, що американці мають ознайомитися з її творчістю», – розповів директор Українського музею у Нью-Йорку Петро Дорошенко. За його словами, у США «ніколи такого не бачили». Він зауважив, що над організацією виставки працював півтора року, збирав картини з різних музеїв. Найбільше – з Національного музею українського народно-декоративного мистецтва, що на території Києво-Печерської лаври. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3779100-u-nujorku-prohodit-vistavka-robit-marii-primacenko.html>

Музей книги і друкарства оцифрував 1000 одиниць графіки зі своїх фондів

У Києві презентували результати проєкту «Віртуальний портал Музею книги і друкарства України», у межах якого оцифрували 1000 одиниць графіки, 120 стародруків та 4 рукописні книги. Також українська компанія Skeiron зробила 3D-копію історичної будівлі музею, що знаходиться під охороною ЮНЕСКО. За словами представника компанії Т. Хлопецького, окрім будівлі, команда оцифрувала й три експонати музею – скульптуру Нестора Літописця, літографський та друкарський верстати. Директорка музею додала, що важливою іміджевою складовою проєкту стала віртуальна виставка «Музейна магія чисел», присвячена ювілейній даті – 50-й річниці музею, яку мали відсвяткувати у 2022 році. У п'ятьох залах віртуальної виставки представлено 50 експонатів, що символізують 50 років існування установи. Перше хмарне приміщення виставкового простору присвячено друкарні Києво-Печерської лаври, друге – друкарням XVI–XVIII ст. на теренах всієї України. Третя віртуальна зала засвідчує зв'язки України з європейською культурою. Зокрема, тут представлені зображення з Магдебурзького права, гравюри з Біблії братів Клауберів (XVIII ст.), а також з Біблії Вейгеля (XVII ст.) – ілюстрації з останньої стали основою для стінопису Троїцької надбрамної церкви Києво-Печерської лаври. У четвертій залі представлено зразки друку XIX–XX ст., а п'яту залу присвячено графіці. Заступниця міністра культури та інформаційної політики А. Бондар підкреслила, що оцифрування має бути не лише способом збереження музейних фондів, а й інструментом їхньої популяризації як серед українців, так і серед іноземних дослідників. Проєкт реалізовано за підтримки Українського культурного фонду. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3779043-muzej-knigi-i-drukarstva-ocifruvav-1000-odinic-grafiki-zi-svoih-fondiv.html>

Українська музейна дипломатія: між потребою вижити і вимогою бути цікавим світу. – Ольга Гончар

«Україна розповідає про себе світові багатьма мовами. Так, вона витісняється з новинних інформаційних потоків, але має шанс закріпитися на глибшому рівні в середовищах професійних спільнот, зокрема і в середовищі музейному. Найактивніші керівники українських музеїв торують шляхи до світової спільно-

ти, щоб говорити про нашу спадщину, злочини росії проти неї та процеси деколонізації, що зараз відбуваються в українській культурі. Одна з таких музейниць – співзасновниця Музейного кризового центру та директорка львівського Музею „Територія терору” О. Гончар». Вона розповідає про свої подорожі та що вони дають українській культурі. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/10/24/257157/>

Кожен сам за себе: підхід до управління культурою на прикладі Чернігівського історичного музею. – Сергій Лаєвський

Чернігівський історичний музей імені Василя Тарновського може остаточно втратити свого уже і так колишнього директора. С. Лаєвський разом з колегами фактично рятував музей під час окупації Чернігівщини у березні 2022 року. Він залишився жити в своєму музеї в обложеному окупантами Чернігові, щоб зберегти колекцію (понад 60 тис. предметів) та підтримати колектив. Підвал музею став також прихистком і для мешканців з сусідніх будинків. Для них музейники організовували підтримуючі історичні лекції. Одразу після деокупації Чернігівщини музей повернувся до своєї роботи, зокрема продовжив реставрацію історичних предметів. У жовтні 2023-го Департамент культури Чернігова звільнив Лаєвського формально через закінчення контракту. Йому не запропонували залишитися керувати закладом на посаді виконувача обов'язків. Формально – через звинувачення в корупції. Хоча офіційно суд ці звинувачення з Лаєвського зняв. Він очолює Чернігівський історичний музей з 1999 року. Докладніше про історію Лаєвського:

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/10/26/257266/>

Охорона культурної спадщини

Суд визнав, що УПЦ МП незаконно користується майном Єлецького монастиря. – Ігор Тележніков

Господарський суд Чернігівської області прийняв рішення за позовом Управління Чернігівської єпархії Української православної церкви до Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів Стародавній», яким відмовлено в задоволенні позовних вимог щодо визнання договору поновленням – суд погодився з позицією Міністерства культури та інформаційної політики України, що договір про строкове спільне безоплатне користування комплексом споруд від 2016 року не вважається поновленням. Таким чином, «з 15 вересня 2021 року і по даний час Управління Чернігівської єпархії УПЦ незаконно і без будь-якої правої підстави користується державним майном», – зазначають у МКІП. Джерело:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2052594-sud-viznav-scho-upts-mp-nezakonno-koristuyetsya-maynom-yeletskego-monastirya>

Понад 2 тисячі археологічних пам'яток виявили біля Хортиці після руйнування Каховської ГЕС

Працівниками Національного заповідника «Хортиця» виявлено понад 2 тисячі археологічних артефактів біля острова Хортиця через падіння води, яке відбулося внаслідок руйнування Каховської ГЕС. Про це повідомили 26 жовтня

представники заповідника під час відкриття виставки, на якій представлено знахідки. Наразі презентували лише частину. Це предмети різних габаритів, що датуються починаючи від 7 тисячоліття до нашої ери і закінчуючи добою козацтва. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-khortytsya-znakhidky-kakhovska-hes/32655042.html>

Мурал на вулиці Січових Стрільців зафарбують коштом художниці. – Поліна Горлач

На будинку з охоронним статусом на Січових Стрільців, 31, що в Шевченківському районі Києва, зафарбують мурал коштом його авторки, Є. Фуллен, повідомила депутатка Київради К. Семенова. Таке рішення прийняла Консультативна комісія Департаменту охорони культурної спадщини. Мурал на будівлі 1903 року, що має охоронний статус, почали малювати у вересні. Місцеві жителі виступили проти, а зображення назвали «несмаком» і викликали поліцію. Роботи зупинили й склали акт про адміністративне правопорушення. Фуллен запевняла, що перед тим як почати роботи, команда роздрукувала та розклеїла поруч із будинком та біля під'їзду інформаційні листки про те, що тут малюватимуть стінопис. І якщо у мешканців є якісь пропозиції чи їм цікаво щось додатково дізнатися, можна було звернутися до авторки. Але ніхто не телефонував. Також вона заявляла, що її команда отримала дозвіл від Шевченківської районної адміністрації та від Департаменту містобудування та архітектури КМДА. Водночас депутатка Київради Є. Кулеба повідомляла, що роботи почали без погодження. За словами Фуллен, концепція цього муралу – це вдячність Франції за їхню військову підтримку України. Стіна, де заплановано мурал, розташована близько до Посольства Франції. На стінописі зображені герої найвідомішого твору Віктора Гюго «Собор Паризької Богоматері» – Квазімодо, котрий тримає Есмеральду над урвищем, і химери поруч. «Я вважаю, проблема саме в тому, що люди неосвічені, – наголосила Фуллен. – Я не розумію, чому стільки років ця стінка сипалася і вся була обписана рекламою наркотиків, і чому це не турбувало депутатку Є. Кулебу та мешканців». Джерело:

<https://suspilne.media/603225-mural-na-vulici-sicovih-strilciv-zafarbuut-kostom-hudoznici/>

Бібліотечна справа. Читання

Читання змалку: чому важливо, щоб Парламент підтримав законопроект про сертифікати на книжки. – Віктор Круглов

«Важливість читання розуміють у багатьох країнах ЄС, де введено спеціальні щорічні сертифікати для дітей та батьків на купівлю книжок. Нині до справи взялась і держава – законотворці обіцяють вже з наступного року дві нові програми з підтримки книговидавничої галузі. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні рекомендував парламенту підтримати за основу законопроект щодо уточнення діяльності Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції та надання сертифіката на придбання книг № 9568. Проект держбюджету на 2024 рік передба-

чає фінансування Українського інституту книги в обсязі 466 млн 39 тисяч гривень. З них 376 млн планують витратити на програму державної допомоги у вигляді сертифікатів на придбання книг, виданих державною мовою. За оцінкою Українського інституту книги, програма сертифікатів для населення дозволить придбати понад мільйон примірників книг – тож така програма буде взаємовигідна і видавцям, і читачам... Так, війна змінила книжковий ринок в Україні – так, він „просів”, дещо видозмінився, проте попит на українську літературу зростає. У 2023 році продажі дитячої літератури видавництва „Ранок” у штуках впали на 20%, що пов’язано з від’їздом великої кількості основної цільової аудиторії (мами з дітьми) саме дитячої літератури за межі України. Разом з тим збільшилася частка продажів за кордон через власні канали видавництва та через партнерів, які знаходяться як в Україні, так і за її межами, але ці продажі все одно в рази менші. Велика увага до нашої країни спровокувала стрімке зростання продажів авторських прав на вітчизняні проєкти з боку іноземних видавництв. Зокрема у 2021 році видавництво „Ранок” продало 15 найменувань, у 2022 році – 35. Водночас, з початком повномасштабної війни, цікавість українців до літератури почала зростати. Особливою популярністю зараз користується історія, література 20–40 років минулого сторіччя, українське розстріляне відродження. Попит зріс. Як на класику, так і на сучасну літературу. Якщо розглядати категорії дитячої літератури, то відбувся шалений сплеск популярності різноманітної літератури про Україну. Це й історичні книги для різних вікових категорій дітей, і книги про українську культуру, твори класичних українських авторів, сучасні українські автори на обкладинці стали запорукою гарних продажів... Книжковий ринок очікує стимулювання досліджень у галузі книговидавництва та книгорозповсюдження, літератури та читання; збір, аналіз і моніторинг інформації про стан книжкового ринку; підтримка та відзначення творців книжкового контенту, літературних критиків та оглядачів, перекладачів; створення сприятливих економічних умов для розвитку бізнесу у сфері книговидавництва та книгорозповсюдження; забезпечення доступності та легальності книжкової продукції; підтримка цифрових проєктів у сфері книговидавничої справи; створення належних умов для популяризації та поширення української книги в Україні та за кордоном». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/columns/2023/10/24/257185/>

Релігія

Львівська обласна рада вимагає остаточну і цілковиту заборону УПЦ МП

На XIX позачерговій сесії Львівської обласної ради VIII скликання 26 жовтня депутати ухвалили звернення щодо остаточної та повної заборони УПЦ МП в Україні. Звернення адресовано до Президента України, Голови Верховної Ради України, народних депутатів України, Кабінету Міністрів України, Ради національної безпеки та оборони України, обласних та Київської міської військових адміністрацій, обласних рад. В обґрунтуванні зазначено, що в Україні досі діє мережа «московського патріархату». «Вплив так званої УПЦ-РПЦ на процеси сепаратизму в багатьох регіонах України був колосальним та сприяв

надалі московсько-українській війні у 2014 році. У 2022 році сотні сплячих агентів у рясах та просто ідеологічно промосковських „церковних діячів” максимально відкрито розпочали боротьбу на стороні московського окупанта. 19 жовтня 2023 року Верховна Рада України у першому читанні прийняла законопроект щодо заборони релігійних організацій, які пов’язані з росією. Сам факт такого голосування є безумовно позитивним, проте категорично не достатнім! Основною проблемою документа є вибірковий і складний підхід до визначення такої організації та подальшу її заборону. Натомість необхідно виключно комплексно розглядати УПЦ-РПЦ як цілісну ворожу структуру, яка багато років здійснювала підривну діяльність, а зараз відкрито працює на ворога. УПЦ-РПЦ повинна бути заборонена Верховною Радою України, як найвищим органом державної влади, а не віддавати це на відкуп судам чи іншим органам. Віримо, що друге читання законопроекту принесе більше змін, включаючи повну та категоричну заборону УПЦ на території України». Докладніше:

https://risu.ua/lvivska-oblasna-rada-vimagaye-ostatochnu-i-cilkovitu-zaboronu-upc-mp_n143459

В Україні внаслідок війни зруйновані понад 500 храмів – експерти

Про це повідомив науковий консультант проєкту «Храми під вогнем», доктор філософських наук, професор релігієзнавства Ю. Чорноморець. У рамках проєкту створено онлайн-платформу, на якій команда збирає фото- та відеосвідчення пошкодження та руйнування храмів різних конфесій. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3778987-v-ukraini-vnaslidok-vijni-zrujnovani-ponad-500-hramiv-eksperti.html>

Культура національних меншин. Закордонні українці

СКУ вручив нагороди за вагомий внесок у розбудову діаспори та України

Світовий конгрес українців нагородив найвищою нагородою організації – медаллю святого Володимира – 45 представників міжнародних організацій за чотирма категоріями. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3778853-sku-vruciv-nagorodi-zavagomij-vnesok-u-rozbudovu-diaspori-ta-ukraini.html>

***

Попри війну в Україні, ЄС організовує кінофестиваль у росії

ЄС повертає Фестиваль європейського кіно до росії, незважаючи на війну росії проти України. Захід, який не відбувся у 2022 році через повномасштабне вторгнення, покаже 21 фільм із країн ЄС, включаючи Німеччину, Францію, Іспанію, Італію, Чехію та Люксембург. Подія проходитиме онлайн з 1 по 15 листопада, переважно безкоштовно, повідомляє представництво ЄС у росії. Як заявив посол ЄС у росії Роланд Галхараг, навіть у складному контексті російської війни проти України ЄС хоче показати, що відносини між європейцями та росіянами можуть тривати. Джерело:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-filmy-yes-festyval-rosiya/32656133.html>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm